

O B S A H.

ÚVODNÍ SLOVO. Str. 1

I. HISTORICKÝ ÚVOD. (Napsal prof. C. F. Prykner.)

ŘEKOVÉ. Řecko, kolébka antické vzdělanosti. Kmenová území. Osady. Rozdíly kmenové; všehelénský jednotný ráz národní; typické státečky řecké; vlastnosti národní povahy. Politické dějiny řecké. — ŘÍMANÉ. Kulturní vývoj. Politické dějiny. Latinové a Etruskové. Vývoj římského panství. Od republiky k císařství. Největší rozpětí a konec říše. Str. 3

II. VĚDY. (Napsal prof. Ivan Bureš.)

Právníctví. — Filologie. — Matematika. — Astronomie. — Astrologie. — Mechanika. — Stavitelství. — Akustika. — Optika. — Lučba a alchymie. — Geografie a geologie. — Palaeontologie. — Biologie. — Botanika. — Lékařství. Str. 11

III. FILOSOFIE. (Napsal prof. Ph. Dr. Prokop Bureš.)

A. Co jest svět? Iónští fyziologové: Thalés, Anaximandros, Anaximenés, Hérakleitos. — Pýthagorás a jeho škola. — Eleaté: Xenofanés, Parmenidés, Zénón. — Empedoklés, Anaxagorás. — Atomisté: Démokritos a Leukippos. — B. Co jest člověk? Sofisté: Prótagorás, Gorgiás, Hippías a Prodikos. — Sókratés. — Kynikové: Antisthenés, Diogenés ze Sinopé, Kratés. — Hédonisté: Aristippos. — Platón a jeho akademie. — Aristotelés a peripatetikové. — Stoikové: Zénón, Kleanthés, Chrysippos; Diogenés z Babylonie. Panaitios, Poseidónios, Seneca, Epiktétos, Marcus Aurélius. — Epikúros a Lucretius Carus. — Skeptikové: Pyrrhón, Arkesilaos, Ainésidémós, Sextos Empeirikos. — Eklektikové: Cicero. — C. Co jest Bůh? Židovsko-řecká filosofie: Filón z Alexandrie. — Novopýthagorovci: Nigidius Figulus, Apollónios z Tyány. — Novoplatónovci: Plótinós, Porfyrios, Iamblichos, Júliános Apostatés, Damaskios. — Zavření filosof. škol r. 529 po Kr. císařem Jústiniánem. Str. 18

IV. VÝCHOVA A ŠKOLSTVÍ. (Napsal profesor Ivan Bureš.)

ŘEKOVÉ: Sparta—Athény: Cíl výchovy. — Trojí vzdělání: Grammatika, musika, gymnastika. — Gymnasion. — Dívky. — ŘÍMANÉ: Cíl výchovy. — Tři stupně škol: litteratura, studia liberalia, rhetorica. — Tirocinium. — Tehdejší universi-

ty. — Rozdíl výchovy řecké od římské Str. 36

V. NÁBOŽENSTVÍ. (Napsal profesor Ivan Bureš.)

ŘEKOVÉ. Vývoj náboženských představ: fetišismus, totemismus, animismus, heroové, přírodní náboženství, bohové — zidealisovaní lidé. Názory básníků a filosofů. — Splývání nábož. názorů. — Orientální mystika. — Křesťanství. — *Hlavní bohové národní* nebeští, mořští, zemští, podsvětní. — *Obřady, slavnosti a hry*: Oltář, chrámy, oběti. Kněží. Věstcové. Náboženské spolky. Slavnosti: hry olympijské, pýthijské, nemejské. Panathénaje. Dionýsovy slavnosti s hrami dramatickými. *Mystéria*. Co je mystika, mystérion? Části mystérií. Původ jich. Řecké mystérie: eleusinské, thesmoforie, nyktelie, myst. Orfiků. Východní mystérie Kabeirů, Adónie, Kybely a Attida, Ísidy a Osíra. — ŘÍMANÉ. *Ráz nár. nábož.* byl selský. Domácí bůžkové. *Hlavní bohové* staroitalsí, smíšení jich s řeckými. *Kněží a obřady*; pontifikové, auguri, fláminové, haruspikové. Vestalky, bratrstva. — *Obřady*. — *Slavnosti a hry* dramatické, v cirku, gladiatorské, štvance zvěře, naumachie. — *Mystérie a cizí kulty*: Kybeliny a Attidovy, Bakchanálie, Ísidiny a Osírovy, Mithrovy. — ANTIKA A KŘESŤANSTVÍ. Nesourodý duch obou. — Původ křesťanství a příčiny jeho vítězství. — Co převzalo z antiky? Str. 40

VI. MYTHOLOGIE. (Napsal prof. C. F. Prykner.)

ŘEKOVÉ. Původ bohů. — Vítězní Olympané. — Podsvětí a jeho tresty. — Původ lidí. — Prométheus, dárce ohně. — Perseus. — Héraklés. — Tantalos a jeho rod: Nioba, Pelops, Agamemnón, Orestés a Elektra. — Théseus, zhoubce Mínótaura. — Oidipús a jeho rod: Polyneikés, Eteoklés, Antigona; Amfión — Meleágrós — Frixos a Hella — Argóplavci a zlaté rouno: Jasón, Médea. — Válka trójská: Paris a Helena, řeční a trojští hrdinové; obsah Iliady; kuň trójský a pád Tróje. — Bludný návrat Odysseův: Kyklóps Polyfém, Kirka, cesta do podsvětí, Kalypsó, Fajakové; návrat domů, Télemachos, Pénélopa, závod v lukostřelbě. — Věstcové. — Orfeus a Eurydika. — Daidalos a Íkaros. — ŘÍMANÉ. Saturnus; Euander —

Herculés a Cacus. — Aeneás prehá z Tróje, Dídó, Sibylla, Latinus, válka s Turnem rutulským. — Rea Silvia, její děti Rómulus a Remus. — Založení Říma. — Únos Sabínek. Tarpeia. — Nanebevstoupení Rómulo. Str. 59

VII. *UMĚNÍ. (Napsal profesor Jan Landsman.)*

ARCHITEKTURA. Chrámy. — Řád iónský, dórský, korintský. — Divadla, stadia, gymnasia, stey. — Římská klenba a oblouk. — Divadla okrouhlá, cirký, basiliky, thermy, vodovody, vítězné oblouky, mausólea. — SOCHAŘSTVÍ. Sochy bohů, plastika štítů chrámových. — Myrón, Polykleitos, Feidiás, Praxitelés, Lýsippos. — Řím, museum řec. sochařství. — MALÍŘSTVÍ. Malby na vázách. — Polygnótos, Apollodóros, Zeuxis, Parrhasios, Timanthés, Apellés, Timomachos. — Římská mosai-ka a malba nástěnná. Str. 71

VIII. *LITERATURA. (Napsal profesor Ivan Bureš.)*

Slovesné umění antické. — Vývoj literárních druhů u Řeků a Římanů. — ŘEKOVÉ. Jazyk, písmo, kniha. — Mythičtí pěvci. — *Epika*. Hrdinský epos: Homér; bájeslovný: Apolónios, Músaio; didaktický: Hésiodos, Eleaté; idylický: Theokritos, Moschos, Bión. — *Lyrika*: Elegie: Theognis; epigram: Simonides, Kallimachos; útočné jamby: Archilochos, Hippónax; píseň: Alkaios, Sapphó, Anakreón; píseň sborová: Bakchylidés, Pindaros. — *Dráma* a jeho vývoj. Řecké divadlo. Části dramatu. Tragedie: Aischylos, Sofokles, Euripides. Komédie: Aristofanés, Menandros a Filémón. Mímus: Sófrón, Heróndás. — *Dějepis*: Hérodotos, Thúkydidés, Xenofón, Polybios, Arriános. — *Filosofie*: Platón, Aristotelés, Theofrastos, Epikúros, Epiktétos, Marcus Aurélius, Filón, Plútarchos, Plótinós, Porfyrios, Jamblichos. — *Řečnictví*: deset řečníků attických, Démosthenés. *Rhétorika*. — *Sofistika*: Lúkiános. — *Bajka*: Aisópos, Babrios. — *List*: Alkifrón, Aristainétos. — *Román* historický: Pseudo-Kallisthenés; milostný: Antónios Diogenés, Charitón, Heliódóros, Longos. — *Odborná prosa* viz stať II. o vědách. — *Židovská literatura*: Starý zákon, apokryfy. — *Starokřesťanská literatura*: Nový zákon, apokryfy, apoštolští a církevní otcové. Básnictví. — ŘÍMANÉ. Jazyk, počátky literatury, Livius Andronikos. — *Dráma*. Tragedie: Accius, Pacuvius, Seneca

Mladší. Komédie: Plautus, Terentius, Átellána, mímus a pantomímus. — *Epos*. Historický: Naevius, Ennius, Lucánus, Silius Italicus; hrdinský národní: Vergilius; epylion: Ovidius; bájeslovný: Valerius Flaccus, Státius, Claudiánus; oslavný. — *Didaktika*: Lucrétius, Vergilius, Horátius, Ovidius. — *Satira* a její původ: Lucilius, Horátius, Persius, Juvenális; menippejská: Terentius Varro, Seneca Mladší. — *Epigram*: Catullus, Martiális. — *Lyrika*. Píseň: Catullus, Horátius; Pervigilium Veneris; útočná osobní: Horátius, Ovidius; popisně nálado-va: Státius, Ausonius, Namatiánus. — *Elegie*. Milostná: Tibullus, Propertius, Ovidius; žalostná: Ovidius; aitiologická: Ovidius. — *Idyla*. Vergilius. — *List básnický*. Horatius, Ovidius. — *Bajka* Faedrus, Aviánus. — *Řečnictví*. Cicero. — *Rhétorika*. Cicero, Quintiliánus, Seneca Starší, Frontó. — *Dějepis*. Kroniky: Cato Maior, Livius, Veleius Paterculus, Tacitus, Marcellinus; monografie: Sallustius, Tacitus; memoáry: Caesar, Augustus; biografie: Cornelius Nepós, Tacitus, Suetónius; všeobecné dějiny: Trogus; cizích národů: Curtius Rufus. — *Filosofie*. Cicero, Seneca Mladší, Apúléius, Boéthius. — *Román*. Erotický: Petrónius, Apúléius. — *Listy*. Cicero, Seneca Mladší, Plinius Ml. — *Odborná prosa* nauková viz stať II. o vědách. — *Starokřesťanská literatura*. Bible. Církevní otcové. Str. 80

IX. *ŽIVOT SOUKROMÝ. (Napsal prof. C. F. Prykner.)*

Obydlí řecké a římské. — Úprava bytu. — Oděv. — Denní zaměstnání. Hostiny a pitky. Hostince. — Otroci. — Život rodinný. — Obchod a průmysl. — Pohřeb. Str. 106

X. *STATNÍ ZŘÍZENÍ. (Napsal prof. C. F. Prykner.)*

ŘEKOVÉ. Království, oligarchie, tyrannis, demokracie. — Sparta — Atheny; Roztřídění obyvatel. Sněm lidu a rada starších. Úředníci, Soudnictví. Finance. — ŘÍMANÉ. Patricijové a plebejové. Osobně svobodní a otroci. Tři stavy občanské. — Království: senát a sněmy. — Republika: konsulové a ostatní úředníci; sněmy; senát. Císařství. — Soudnictví. — Finance. Str. 115

XI. *VOJENSTVÍ. (Napsal prof. C. F. Prykner.)*

ŘEKOVÉ. Věk herojský. — Sparta — Atheny: těžko- a lehkoooděnci, jízda, vůdcové, výzbroj, bitva, obléhání; loďstvo. — ŘÍMANÉ. Vojsko národ-

ní: pěší legie jádro vojska. — Ná-
mezdné vojsko Caesarovo: rozděle-
ní legie, vůdcové, výzbroj, pochody,
táboření, bitva, obléhání, odměny a
pocty. — Vojsko císařské, jeho po-
čet, praetoriáni. — Loďstvo. Str. 122

XII. *MÍSTOPIS.* (Napsal prof. F. C.
Prykner.)

Athény, Řím, Pompéje, Herculane-
um. — Mapa Řecka, vývojová mapa
říše římské. — Plán Athén a Ří-
ma. Str. 131

XIII. *ANTIKA A MY.* (Napsal prof. C.
F. Prykner.)

Antikisace křesťanství. — Křesťan-

ství šířitelkou antiky. — Renesance
karlovska a otónská. — Scholastika.
— Humanismus a renesance. — Re-
formace. — Osvícenství. — Novo-
humanism, klasicism, stanovisko
historické. — Antika a Českosloven-
sko. — Nehynoucí význam anti-
ky Str. 137

BIBLIOGRAFIE. (Sestavil prof. C. F.
Prykner.)

a) Česká původní i přeložená. —
b) Cizojazyčná. — Kritická vydání
tekstová. — České moderní překla-
dy antických spisů řeckých a la-
tinských. Str. 141

Apertae Musarum Ianuae.

(Brány Mús jsou otevřeny.)

